

BILTEN

NEDELJA U SVETU ENERGETIKE

OPREZNO

EVROPSKA UNIJA ZA SADA BEZ ODLUKE O III STEPENU SANKCIJA RUSIJI

BRISEL – “Evropska energetska politika dovela je do povećanja emisija ugljendioksida, do rasta računa za energiju i izazvala veliko razaranje industrije tog sektora”, rekao je čelnik najveće nemačke kompanije, energetskog kolosa E.ON. Johannes Teysen, takođe predsednik evropske elektroenergetske lobističke

grupacije Eurelectric, je u govoru na jednoj konferenciji 6. maja u Briselu rekao da Evropa mora da preispita tu politiku, kako bi njena energija postala čistija, cene dostupne i snabdevanje pouzdano. Ministri energije i ekologije EU treba iduće nedelje, od 14. do 16. maja da u Atini razmotre okvire energetske i klimatske politike za dekadu do 2030. potseća **Bloomberg**. “Pouzdanost sistema dostiže najniži nivo od Drugog svetskog rata na ovamo, a godišnje na tržištu vidimo više hiljada intervencija od strane operatera prenosnih sistema i regulatora. Tako nešto nikada nismo doživeli”, konstatovao je

Teysen. EU – dodao je - mora da izvuče pouke i dizajnira koherentne klimatske i energetske okvire za budućnost. Teysen protekle godine naziva “izgubljenim za efektivnu zaštitu klime, zbog rastućeg smanjenja evropske konkurentnosti u sektoru i enormnog rasta podsticaja za obnovljivu energiju”. Rezultat toga je “pad u duboku recesiju evropske energetske privrede - nekada okosnice ekonomske snage Evrope,”. Prema Teysenu, EU sistem trgovine dozvolama za emisije CO₂ (ETS), ključna poluga bloka u borbi za smanjenje emisija gasova sa efektom staklene bašte (GHG), ne može više da služi kao uzor za druge nacije. Višak ETS dozvola na tržištu EU dostigao je prošle godine 2,2 milijarde, pa je cena jedinice (kojom se plaća emisija jedne tone CO₂) pala u aprilu na rekordnih 2,46 evra, dok se prema procenama stručnjaka efektivnost ovog instrumenta dostiže uz cenu od najmanje 100 evra.

LONDON – Veći deo evropske teške privrede bi trebalo i dalje da dobija besplatne dozvole za emisije CO₂, radi održavanja konkurentnosti na globalnom tržištu, saopšteno je 5. maja, iz Evropske komisije (EK). Izvršno telo EU predložilo je da u periodu od 2015-2019. godine 175, od 245 sektora te industrije dobijaju besplatno većinu emisionih dozvola za pokriće obaveza iz EU Sistema trgovine emisijama (ETS). Lista uključuje najveće zagađivače poput čeličana i cementara, ali i desetine malih kompanija i lake privrede, a da bi dobila zakonodavnu težinu, mora je odobriti većina EU zemalja, što se očekuje do jula, prenosi **Reuters**. Predlog EK je sa pažnjom isčekivan, jer je u januaru Komisija saopštila da neće menjati kriterijume koji su korišćeni za period 2008-2013.

SOFIJA – Pomoćnik ministra energije Bugarske potvrdio je da je vlada te zemlje u dogovoru sa kompanijom South Stream Transport, u vlasništvu ruskog Gasproma, pripremala kontroverzne amandmane na zakon o energiji kojom se podmorska sekcija gasovoda Južni tok ne prepoznaje u odredbama Trećeg evropskog energetskeg paketa. Ivan Ajolov je rekao za list **Dnevnik** da je definisanje amandmana „naravno bilo koordinirano“ sa kompanijom zaduženom za gradnju ošfor dela gasovoda. „Međutim, niti je to bilo na njihovu inicijativu, niti pod njihovim nadzorom“, dodao je on. Izjava Ajolova dolazi posle otvorenog pisma medijima u kome opozicioni bugarski Reformistički blok tvrdi da je Gasprom naredio Sofiji da pripremi amandmane i uvede pojam „podmorskog gasovoda“ za deonicu koja ispod Crnog mora ide do Bugarske, što je definicija koja ne postoji u Trećem paketu, pa samim tim ne može biti ni primenjena na taj deo projekta. Brisel je zbog predloga amandmana uputio oštre kritike Sofiji, podsećaju **Novinite**.

SOFIJA, BUDIMPEŠTA –

Bugarska i Mađarska pridružile su se protekle nedelje zemljama koje podržavaju formiranje Evropske energetske zajednice, koju je posle izbijanja ukrajinske krize predložio poljski premijer Donald Tusk. Bugarska mora snažno da podrži formiranje Evropske energetske zajednice, rekao je u utorak predsednik te zemlje Rosen Pelvnelijev. „EU ne sme da dozvoli ponovno oživljavanje retrogradnih politika

velikih sila i periferije između njih“, rekao je on i dodao da će ukrajinska kriza naterati Evropu da preispita svoju energetskeu politiku. Premijer Mađarske Viktor Orban rekao je da će poljski predlog formiranja Evropske energetske zajednice biti „velika tema

za raspravu“ na narednom sastanku Višegradske četvorke (Mađarska, Poljska, Češka, Slovačka). On je tokom prošlonedeljne posete Varšavi podržao inicijativu poljskog kolege Tuska rekavši da „svaki predlog prevazilaženja energetskeg monopola može da računa na našu podršku“. **PAP, Novinite**

RIM – Predstavници Grupe 7 (G-7) nisu na sastanku u prošli ponedjeljak i utorak u Rimu razmatrali pitanje dodatnih sankcija Rusiji, prvenstveno zbog strahovanja evropskih država da bi prelazak na treći stepen ekonomskih mera mogao izazvati domino efekat po njihove privrede, zbog posledica ogromne i u dogledno vreme nerešive zavisnosti od uvoza ruskih energenata. Jedino su postigli dogovor o potrebi razvoja srednje i dugoročnih mera smanjenja nivoa energetske zavisnosti od ruskog gasa i nafte, „za šta bi mogle biti potrebne godine“, rekao je britanski državni sekretar za energiju Ed Davey. „Ne znam nikoga na svetu ko može da nam kaže kako zavisnost Evrope od ruskog gasa može biti izmenjena na kratak rok“, rekao je nemački ministar privrede i energije Sigmar Gabriel. „Stigli smo do opšte saglasnosti da je energetska sigurnost kolektivna odgovornost“, rekao je američki sekretar sa energiju Ernest Moniz. U saopštenju, G-7 i EU ministri energije podstiču EU da razvije vanredne planove snabdevanja energijom za narednu zimu, na regionalnom nivou. **AP**

BRISEL – Očekivani nastavak oporavka EU privrede, mogli bi osujetiti veći poremećaji u snabdevanju ruskom naftom i gasom, saopštila je Evropska komisija u ponedjeljak, prenosi **UPI**. „Ako se nastavi rast napetosti sa Rusijom, mogao bi da dovede do većih poremećaja u snabdevanju naftom i gasom, uz oštar rast cena, i povelike negativne posledice po jedan broj zemalja članica“, upozorila je EK predstavljajući Prolećnu prognozu kretanja evropske privrede.

HJUSTON – Ukrajinska kriza se pretvorila u „budilnik“ vladama EU da omoguće razvoj lokalnih energetske resursa, uključujući proizvodnju škriljnog gasa, rekao je britanski ministar energije Michael Fallon. On je u jednom intervjuu u Hjustonu u prošlu sredu konstatovao da Evropa ne sme da dozvoli sebi da zavisi od snabdevanja energentima „iz sumnjivih delova sveta“. Fallon je rekao da je ukrajinska kriza pojačala apele za razvoj lokalnih izvora energije, „posebno u zemljama poput Bugarske, koje su

više zavisne od ruskog gasa“. **Bloomberg** podseća da su Bugarska i Francuska zabranile hidrauličko drobljenje gasnih škriljaca zbog potencijalnih posledica po prirodnu okolinu, dok Poljska i Britanija podstiču ovaj način proizvodnje gasa. Britanija leži iznad formacije Bowland-Hodder, pojasa škriljaca koji se prostire duž centra zemlje i čije potencijalne rezerve British Geological Survey procenjuje na preko 37 biliona kubnih metara prirodnog gasa

BRISSEL – Eksperti NATO-a posetili su Ukrajinu kako bi dali savete tamošnjim vlastima vezano za obezbeđenje nuklearnih elektrana, gasovoda i druge infrastrukture u vreme mogućeg sukoba s Rusijom. Ukrajinski ambasador pri NATO-u Ihor Dolhov izjavio je u sredu da su civilni stručnjaci Alijanse posetili Ukrajinu prošlog meseca kako bi procenili mjere za zaštitu nuklearki, hidroelektrana i gasovoda. Jedan zvaničnik NATO-a potvrdio je za **Reuters** da je mala grupa stručnjaka NATO posjetila Kijev kako bi "dala savete ukrajinskim vlastima po pitanjima njihovih nacionalnih civilnih planova za slučaj vanredne situacije i sigurnosnih mera u kontekstu mogućih pretnji važnoj energetskej infrastrukturi". Iz NATO-a su kasnije poslali ukrajinskoj vladi poverljive izveštaje s preporukama, rekao je neimenovani funkcioner.

KIJEV - Cena prirodnog gasa za domaćinstva u Ukrajini porasla je 50%, a za industrijske potrošače 17,5%. To je rezultat zahteva MMF-a vladi u Kijevu da ukine subvencije na cene gasa, uvedene još u vreme Sovjetskog Saveza. MMF je Ukrajini odobrio 17,1 mlrd. dolara pomoći, uz uslov sprovođenja niza privrednih reformi. Od tog iznosa, oko 2 mlrd. dolara će se iskoristiti za finansiranje budžetskog deficita. Ukrajina očekuje da će uskoro primiti od MMF-a 3 mlrd. dolara, 2,7 mlrd. dolara od Evropske unije i još 1 mlrd dolara od Svetske banke, javlja portal **Focus**.

KIJEV – Ukrajinski Naftogaz saopštio je 6. maja da je Ukrajina postala prva ne-EU država koja se pridružila registru rezervi prirodnog gasa Unije, što je tehnički korak neophodan za integraciju gasovodne mreže te zemlje u EU gasovodne i skladišne kapacitete. Andrej Koboljev, čelnik Naftogaza rekao je da kompanija takođe nudi višak svojih gasnih skladišnih kapaciteta EU potrošačima. Svakog petka kompanija će raportirati o svojim nivoima snabdevanja gasom briselsku organizaciju Gas Infrastructure Europe. **Wall Street Journal**.

DŽAKARTA - Indonezija je najavila da će uskoro podneti formalnu pritužbu WTO zbog odluke EU da uvede antidampinške carine na uvoz biodizela iz palminog ulja iz te zemlje. Iz ministarstva trgovine u Džakarti 7. maja je rečeno da Indonezija meru smatra suprotnom pravilima WTO. Krajem novembra 2013. EU su ocenile da se indonežanski i argentinski biodizel prodaju ispod normalne cene na tržištu, pa su nametnuli carinu od 245,7 evra (342\$) po toni, što predstavlja 25,7% od prodajne cene tih goriva. **Jakarta post**

International - Indonesia may file WTO complaint over EU duties soon

POSLOVI

PARIZ - Francuski predsednik Francois Hollande izjavio je prošlog utorka da aktuelna ponuda General Electrica za kupovinu energetskih poslova od inženjerijskog konglomerata Alstom nije prihvatljiva i da se mora poboljšati. "Ponuda nije dovoljno dobra, to nije prihvatljivo", rekao je Hollande za radio **RMC**. Alstom

je početkom maja objavio da razmatra obvezujuću ponudu kompanije GE od 13,5 milijardi dolara, za svoje energetsko odeljenje. Francuska država je vlasnik 1% udela u Alstomu. Francuska vlada podstiče nemački Siemens da podnese kontraponudu Alstomu, ali su reakcije iz Nemačke za sada prilično hladne, prenosi **AFP**. Alstomovo energetsko krilo gradi opremu za elektrane i donosi oko 70% prihoda kompaniji.

VARŠAVA - Nakon događanja u Ukrajini, poljska vlada planira da oživi industriju uglja kao okosnicu energetske sigurnosti zemlje i to uz finansijsku pomoć države, izjavio je u sredu poljski premijer Donald Tusk. "Energetska sigurnost i odgovornost znače potrebu većeg razgraničenja između jurnjave za profitom

i rehabilitacije, ne samo poljskog uglja, već i ljudi koji svakodnevno naporno rade, a sve s ciljem transformacije slogana o energetske sigurnosti u konkretna dela", dodao je Tusk u govoru na Evropskom ekonomskom Kongresu u Katovicama. Poljska ima najveće evropske rezerve kamenog uglja, a ovo gorivo, zajedno sa lignitom, proizvodi oko 90% električne energije u zemlji. **PAP**

ANKARA – Rusija je izrazila interesovanje za kupovinu, ili gradnju termoelektrana na gas u Turskoj, a traži i lokaciju za gradnju jednog skladišta prirodnog gasa u toj zemlji, kazao je u ponedeljak novinarima turski ministar energije Taner Jildiz. Turska poseduje skladišne kapacitete za oko 2 milijarde kubika gasa i gradi nove za dodatnih 5 mlrd m³, što je i dalje manje od potreba zemlje. *Hurriyet Daily*

ANKARA - Turska i Kina pregovaraju o ulaganjima u turske rudnike uglja Afsin-Elbistan i u projekat elektrane, izjavio je turski ministar energetike Taner Jildiz i dodao da se radi o ulaganjima vrednosti od 10 do 12 milijardi dolara. *Hurriyet Daily*

VILNJUS - Litvanska gasna kompanija Lietuvos Dujos postigla je 9. maja dogovor s ruskim Gaspromom o „značajnom“ smanjenju cene gasa za tu EU državu. Lietuvos, koji ima 40-procentni udeo na tržištu Litvanije, nije saopštila novu cenu niti druge ugovorne uslove koji će važiti do 31. decembra 2015, ali je ranije iz vlade u Vilnjusu rečeno da bi smanjenje cene od 20% bio „fer dogovor“. Lietuvos Dujos sada plaća hiljadu kubika ruskog gasa oko 480 dolara. *New Europe*

NJUJORK - Pre sedam godina dva mlada američka preduzetnika, Alex Laskey (levo na fotografiji) i Dan Yates (desno), poslužili su se bihevizmom – pravcem u psihologiji koji proučava ljudsko ponašanje – da bi izradili softver zahvaljujući kome potrošač ima uvid u potrošnju struje i gasa svog suseda. Došli su do zaključka da ljude ništa ne može bolje naterati na promenu ponašanja, u ovom slučaju štednje energije, od suseda. Razvili su program da domaćinstvo od energetske kompanije, uz račun za struju, svakog meseca dobija i grafički prikaz na kojem se jasno vidi koliko je, više ili manje, energije potrošilo u odnosu na stotinu drugih, sličnih domaćinstava

u susedstvu. Osim toga, dobiju i poređenje s energetski najefikasnijim, opet anonimnim domaćinstvom od njih ukupno sto, a mogu redovno i primati savete kako smanjiti potrošnju. Osim toga, *OPOWER* prati potrošnju svih

domaćinstava u koje je „ušao“, i ako primeti da su na polovini meseca „preterali“ sa potrošnjom, obaveštava ih gde se nalaze u odnosu na potrošnju suseda. Aplikacija se već primenjuje u SAD i Britaniji odakle se proširila i na Francusku, Australiju i Novi Zeland, kao i Kanadu. Samo u SAD ušla je do sada u oko 30 miliona domaćinstava, kojima je do kraja 2012. donela uštedu od ukupno 250 miliona dolara. Samo zahvaljujući „virkanju“ u potrošnju suseda, štedi se energije dovoljno da namiri godišnju potrošnju grada od pola miliona stanovnika.

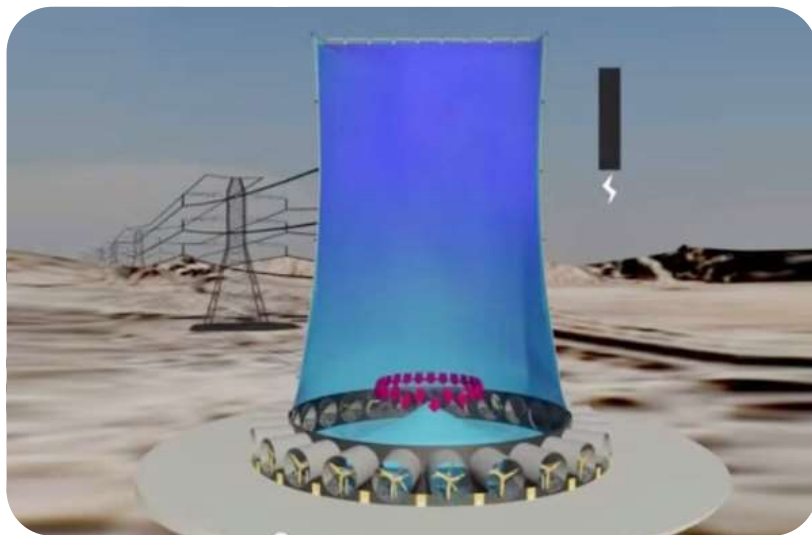
OBNOVLJIVI IZVORI ENERGIJE

BRISSEL - Emisije ugljendioksida iz fosilnih goriva pale su za 2,5% u zemljama Evropske unije, procenjuje Eurostat. Poređenja radi, u 2012. emisije su pale za 1,6% u odnosu na prethodnu godinu. U prošloj

godini najviše emisija su imale Nemačka, Velika Britanija i Francuska. Na prvih sedam najvećih izazivača emisija CO₂ otpada 77% svih ispuštanja ovih gasova 28 članica EU. Emisije CO₂ najviše su pale na Kipru (za 14,7%), u Rumuniji (14,6%) i Španiji (12,6%) u odnosu na prethodnu godinu. **UPI**

NAJROBI - Gotovo polovina, odnosno 44%, novih kapaciteta za proizvodnju električne energije na globalnom nivou dolazi iz obnovljivih izvora. Istovremeno, cene energije proizvedene uz pomoć vetra i sunca naglo padaju, a popularnost obnovljivih izvora energije nastavlja da raste uprkos smanjenju investicija u proizvodnju energije iz OIE za 14% u 2013. Prema podacima UNEP-a, Kina je tokom 2013. godine uložila oko 40 milijardi evra u OIE, dok je Velika Britanija već sada uložila u iste izvore energije više od Nemačke, dok je Japan zabeležio rast ulaganja u zelenu energiju od 80%. Prema procenama, solarna energija bi kroz pet godina trebalo da pojeftini za 25%, a energija vetra za čak 53%. UNEP navodi da je sve više OIE projekata koji su profitabilni i bez garantovanih cena ili drugih oblika subvencionisanja. Ipak, uprkos zabeleženom rastu, još uvek samo 8.5% ukupne proizvedene energije na Zemlji dolazi iz OIE

TUKSON – Jedna američka energetska kompanija nedavno je objavila planove za izgradnju milijardu i po dolara skupog, divovskog toranja (FOTO: MAKETA) koji bi mogao istovremeno koristiti izvore sunčeve i energije vetra za proizvodnju 500 MW električne energije. Projekat kompanije Solar Wind Energy Tower trebalo bi da se gradi na američko-meksičkoj granici, a kada bude dovršen biće druga najveća građevina u SAD. Početak izgradnje planiran je za 2018. godinu, a po dovršetku ova nova vrsta elektrane maksimalno će iskoristiti sušne klimatske

uslove lokacije. Ogromna betonska konstrukcija će koristiti sunčevu svetlost za zagrevanje vrha tornja s koga će se ispuštati lagana hladna sumaglica prema bazi. Voda će ispravanjem stvarati potisak hladog vazduha koji će pri brzinama od 50 km/h prolaziti kroz generatore i proizvoditi električnu energiju. Vodeni tok će se ponovno obnavljati u zatvorenom ciklusu.

SOFIJA – Bugarski energetska regulator DKEVR će verovatno oduzeti licence za rad ino-distributerima električne energije u toj zemlji, osim ako ne usklade rad sa zakonima, rekao je prošle srede novinarima bugarski premijer Plamen Orešarski. DKEVR je u aprilu otvorio postupak oduzimanja licenci češkim distributivnim podfirmama ČEZ Bulraria i Energo-Pro, kao i austrijskom EVN-u zbog dugovanja državnoj

energetskoj kompaniji NEK od oko 180 miliona evra. Distributeri tvrde da ne duguju ništa, već NEK njima nije isplatio kompenzacije za otkupljenu električnu energiju iz obnovljivih izvora, po subvencionisanim tarifama. EU komesar za energiju Guenther Oettinger je povodom ovoga prošlog meseca poslao upozoravajuće pismo ministru energije Bugarske, dok je iz njegovog kabineta poručeno energetskom regulatoru da deluje nezavisno od vlade i u interesu tržišta, a da sporove između kompanija prepusti odlukama suda. **SeeNews**

LJUBLJANA - Slovenački ministar za infrastrukturu Samo Omerzel izjavio je u sredu da njegova zemlja ispunjava svoje obveze u vezi gradnje Južnog toka, pa ne očekuje da će biti ispuštena iz trase tog gasovoda posle dogovora Gasproma i OMV-a o vraćanju Austrije u taj projekat. "Projekat Južni tok je od

strateškog značaja za Sloveniju i Evropsku uniju, zato ocenjujemo da nastavak saradnje nije ugrožen zbog dogovora Gasproma i OMV-a", izjavio je Omerzel nakon sastanka s predstavnicima firme Plinovodi koja je slovenački partner Gasproma i tom poslu. "Slovenija je ispunila sve obveze iz međudržavnog sporazuma o Južnom toku s Rusijom. "Zato verujemo da će Slovenija ostati ravnopravan partner u projektu čija je vrednost u samoj Sloveniji procenjena na jednu milijardu evra", kazao je Omerzel. Nastavak radova na projektu potvrdio je i direktor Plinovoda Marjan Eberlinc, dodavši da očekuje da gasovod počne sa radom 2018. godine. Posle dogovora Gasproma i OMV-a pojavile su se ocene da ruska kompanija nije zadovoljna dinamikom kojom Slovenija realizuje ovaj projekat, pa da zato postoji mogućnost da sada Gasprom odustane od pravca prema Italiji kroz Sloveniju, piše ljubljanski **Dnevnik**.

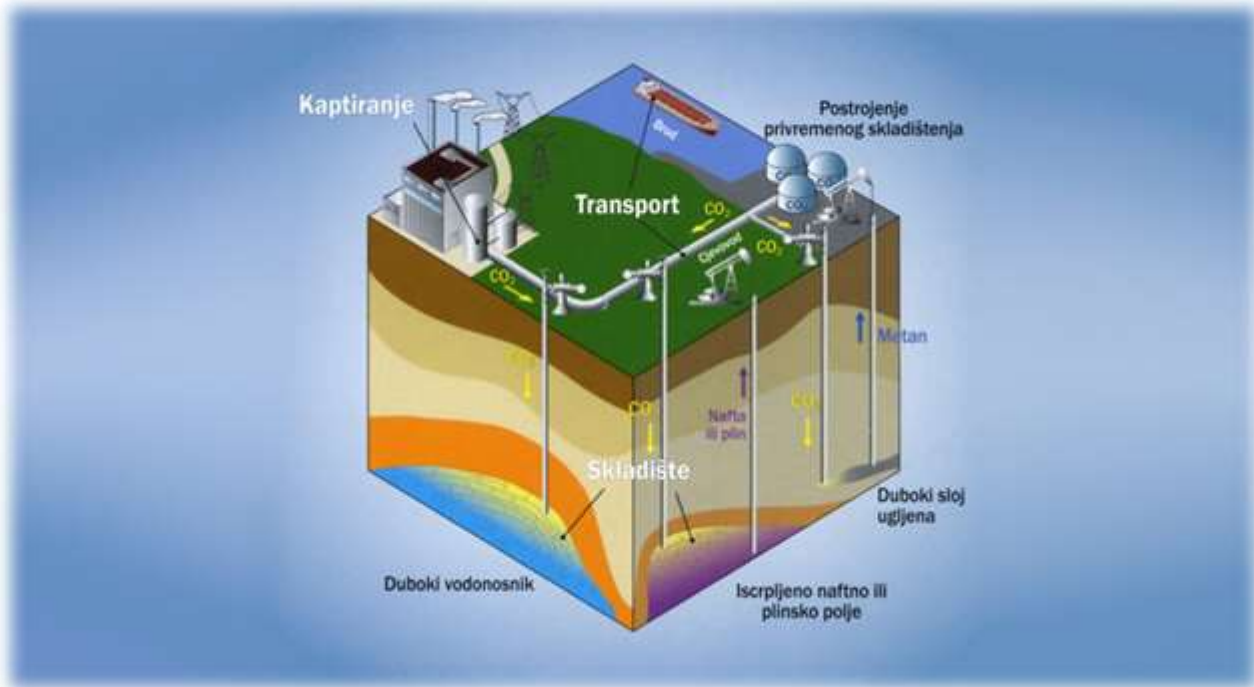
TIRANA – Albanija planira raspisivanje aukcija za inostrane naftne kompanije za 13 naftnih istraživačkih blokova, uključujući jedan offshore, posle jednog značajnog otkrića koji je privukao veliko zanimanje investitora, saopštio je ministar energije te zemlje. Vlada je ranije pregovarala o pojedinačnim ugovorima sa stranim kompanijama, ali je sada zbog pojačanog interesovanja promenila strategiju, rekao je u utorak za **Reuters** Damjan Gjijnuri. Royal Dutch Shell i Petromanas Energy su prošlog novembra objavili da su pronašli ležište nafte i gasa dobrog kvaliteta u njihovoj prvoj bušotini u Špiragu, na jugu Albanije i nastavili bušenja da bi utvrdili veličinu rezervoara. Gjijnuri nije želeo da otkrije koje su kompanije kontaktirale Tiranu, ali je rekao da se radi o „naftnim velikanima, kao i kompanijama drugog nivoa, ali mnogo moćnijim od većine koja je poslovala u Albaniji“.

BUKUREŠT - Transelectrica Bucuresti, rumunska državna prenosna elektroenergetska kompanija, smenila je posle manje od godinu dana izvršnog direktora, uprkos izuzetnim poslovnim rezultatima koje je preduzeće ostvarilo u 2013. i na početku ove godine. Stefan Bucataru, koji je bio direktor kompanije od juna 2013. smenjen je 10. maja, a u njegovu fotelju seda Ion-Toni Teau, koji je bio na čelu nadzornog odbora Transelectrice. Bukureštanski mediji, međutim, ne nalaze objašnjenja za ovaj potez vlade, pošto je dosadašnji direktor kompanije u protekloj godini postigao uvećanje neto dobiti operatera od blizu 6% u odnosu na 2012, a u prvom kvartalu ove godine profit je porastao za čak 49%.

Romania-insider

ZAGREB - Predsednik hrvatske Zelene akcije Bernard Ivčić pozvao je HEP da odustane od izgradnje termoelektrane (TE) Plomin C zbog negativnog utlcaja koji bi taj projekt imao na zdravlje građana i klimatske promene I zbog neisplativosti. Ivčić je na tribini o ekonomskim aspektima TE Plomin C, predstavio pravnu analizu mađarskog udruženja ekoloških pravnika, po kojoj je sporan plan HEP-a da otkupljuje barem 50 % struje iz Plomina C vrsta državne pomoći koja je sporna za EU zakone, pa bi takav ugovor bio poništen. Stručnjak za razvoj projekata UNDP-a Robert Pašičko izjavio je da će Plomin C, zbog

obaveze Hrvatske da smanjuje emisiju CO2, biti nekonkurentan, a njegova struja preskupa. Već danas je TE na uglj nekonkurentna, jer će proizvoditi struju po 70 evra po megavat/satu (MWh), dok se na tržištu može kupiti po 40 evra po MWh. S uređajem za smanjenje emisije CO2 cena MWh će porasti na 90 do 100 evra, pa je ekonomska isplativost TE Plomin C sporna, poručio je Pašičko. *Poslovni dnevnik*

ZAGREB – Šteta koju je pretrpela Ina zbog načina na koji je mađarski MOL upravljao hrvatskom naftnom kompanijom i neizvršavanja obaveza iz međuakcionarskog ugovora iznosi 6,2 milijarde dolara, pri čemu najviše (5,6 mlrd.\$) zbog neobnavljanja rezervi nafte u gasa, utvrdili su eksperti dve konsultantske firme - američkog AT&Kerney i hrvatske Oil & Gas Consulting. U analizi na 350 stranica, rađenoj za vladu Hrvatske, stručnjaci su imali zadatak da izračunaju štetu koja je naneta Ini od kako je vlada Ive Sanadera 2009. prenela sva upravljačka prava na MOL. *Jutarnji list* saznaje da je ovaj dokument, nabijen

DOSJE KOJI SU POKUŠALI SAKRITI OD NAS

OTKRIVAMO NAJTAJNIJI SPIS U DRŽAVI 'MOL je oštetiо Hrvatsku za 6,2 milijarde dolara'

Prvi čovjek mađarskog MOL-a Zsolt Hernadi

činjenicama, „izazvao konsternaciju“ u vrhu MOL-a. Deoničarskim ugovorom iz 2003., kada je MOL za 505 miliona dolara postao strateški partner Ine, Mađari su se obavezali da će hrvatskog naftaša zadržati kao samostalnu, vertikalno integrisanu kompaniju, preuzeli obaveze ulaganja u istraživanje nafte i gasa, proizvodnju, preradu i maloprodaju. Rafinerije je trebalo da budu modernizovane, a maloprodajna mreža proširena na tržišta jugoistočne Evrope. Analiza pokazuje da je Ina izgubila na vrednosti u svim segmentima poslovanja. Od 2009. do danas rezerve ugljikovonika smanjile su se za 23%, a proizvodnja za 30%. Da su rafinerije modernizovane, Ina je mogla da zaradi dodatnih 564 miliona dolara. Od 2009. do danas kapitalne investicije su se smanjivale po stopi od 40% godišnje, dakle, gotovo pet puta ukupno. Da je Ina zadržala tržišni udeo koji je uoči sklapanja ugovora sa Mađarima imala u Hrvatskoj i proširila se, prema predviđanjima, na tržišta jugoistočne Evrope, njen promet u maloprodaji mogao je biti gotovo 47% veći. Međutim, potpuno suprotno ugovoru, MOL je ušao na maloprodajno tržište Hrvatske i Srbije i tako „krao“ Inin prostor i prihod. Ukupno je poslovanje Ine danas na 17% nižem nivou od ulaska MOL-a. Kad se sve sabere, u Ministarstvu privrede već su izračunali da je u Hrvatskoj samo na osnovu lošijeg poslovanja Ine, izgubljeno 1,5% BDP-a.

ZAGREB – Iz hrvatske Ine saopšteno je u ponedjeljak da bi ta kompanija mogla pretrpeti štetu od 340 miliona kuna (44,8 mil. €) zbog postupka prisilne prodaje prirodnog gasa koji država sprovodi iz firme Podzemno skladište plina (PSP). Doduše, u ponedjeljak niko od kupaca nije pokazao zanimanje za otvorenu prodaju oko 80 miliona kubnih metara, po ceni od 1,71 kuna (0,225€) po m³. To je ujedno cena po

The screenshot shows the top navigation bar of the INA website. The logo 'INA INDUSTRIJA NAFTE, d.d.' is on the left. The navigation menu includes 'O kompaniji', 'Temeljne djelatnosti', 'Proizvodi', 'Investitori', 'Održivi razvoj', 'Nabava', 'Press', and 'Karijera'. A search bar labeled 'TRAŽILICA' is on the right. Below the navigation bar, the article title 'Prisilna prodaja plina se nastavlja' is displayed. The main text of the article is visible, starting with 'U tijeku je novi otvoreni postupak prodaje nepovučenog plina u vlasništvu Prirodnog plina d.o.o. koji se trenutno nalazi u podzemnom skladištu, s početnom cijenom od 1,71 kn/m3. Prodaja se nastavlja u više krugova, pa bi tako u zadnjem krugu ta cijena mogla iznositi samo 0,43 kn/m3, odnosno šestinu trenutne veleprodajne cijene u zemlji.'

kojoj HEP kao snabdevač na veleprodajnom tržištu plaća Ini za gas iz domaće proizvodnje. Firma Okoli je ponudila kupcima dan kasnije 73 miliona m³ gasa po ceni od 1,28 kn (0,17€) po kubiku. Ina u saopštenju upozorava da bi u narednim krugovima cena gasa mogla pasti na samo 0,43 kn (0,056€) za m³, odnosno šestinu trenutne veleprodajne cene u zemlji. Šteta za Inu u oba postupka prisilne prodaje gasa mogla bi ukupno iznositi oko 340 miliona kuna, što je iznos kojim bi se moglo modernizovati stotinu benzinskih stanica, odnosno koji predstavlja ukupna godišnja primanja više od 2.000 Ininih radnika, poručuju iz kompanije. U Ini kažu kako PSP nije bio obavezan da sprovede ni ovu niti prethodnu prisilnu prodaju jer je gas mogao privremeno ostati u skladištu dok se u potpunosti ne povuče, korišćenjem dostupnih skladišnih usluga povlačenja gasa. Time se ni na koji način ne bi oštetili drugi korisnici skladišta, a sama firma PSP d.o.o. zaradila bi više na takvoj skladišnoj usluzi nego na naknadi za prisilnu prodaju plina koja iznosi 10 odsto od prodajne cene, kažu u Ini. **Hina**

ZAGREB – Hrvatsko ministarstvo prirodne okoline saopštilo je u sredu da je projekat gradnje terminala za utečnjeni prirodni gas (LNG) na ostrvu Krk prihvatljiv sa ekološkog stanovišta, ako bude ispoštovao određene uslove. Ministarstvo je objavilo saopštenje na zahtev državnog gasovodnog operatera Plinacro, konstatujući da projekat nije rizičan, ako ispuni zakonom predviđene mere zaštite prirode i nadzora, kao i one koje je propisao taj vladin resor. Planirano je da terminal ima godišnji kapacitet regasifikacije LNG-a između četiri i šest milijardi kubnih metara. **SEEnews**